

HE 60/11 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia.

Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa ei oteta huomioon kiinteistövero.

Veroperustemuutoksista johtuvat kunnallisveromenetykset ehdotetaan korvattaviksi vuonna 2012 lisäämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 49,18 euroa asukasta kohden.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuntien valtionosuusprosentti on 31,42, jolloin kuntien omarahoitusosuus on 68,58 prosenttia.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi eräitä kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtäviä vähennyksiä ja lisäyksiä koskevia säännöksiä, joita ei enää sovelleta vuoden 2012 alusta lukien.

Lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakouluja koskeva opetustoimen valtionosuusprosentti ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan siten, että valtionosuus on 41,89 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus 58,11 prosenttia. Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintoja ehdotetaan alennettaviksi vuosina 2012—2015. Samalla ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä valtionapuviranomaisesta perustamishankkeita koskevissa asioissa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain säännöksiä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi sen johdosta, että opetusministeriön nimi on nykyisin opetus- ja kulttuuriministeriö.

Esitys liittyy vuoden 2012 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
PERUSTELUT.....	3
1 Nykytila ja nykytilan arviointi.....	3
1.1 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	3
1.2 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.....	5
1.3 Valtionosuustehtävät, valtionosuusprosentti ja kustannustenjaon tarkistus	6
1.4 Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus	6
2 Ehdotetut muutokset.....	7
3 Esityksen vaikutukset	8
3.1 Taloudelliset vaikutukset	8
3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan	12
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	12
3.4 Vaikutukset taide- ja kulttuurilaitosten toimintaan.....	12
4 Asian valmistelu	12
5 Riippuvuus muista esityksistä	12
6 Voimaantulo	12
LAKIEHDOTUKSET	13
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta	13
Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja	
väliaikaisesta muuttamisesta.....	16
LIITTEET.....	22
RINNAKKAISTEKSTIT	22
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	22
Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja	
väliaikaisesta muuttamisesta.....	28

PERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

1.1 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kuntien rahoitusjärjestelmää ja siitä säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009). Kunnan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella tasataan kuntien tulopohjassa olevia eroja. Tasauksen tarkoituksena on turvata kaikille kunnille taloudelliset edellytykset järjestää asukkaalleen yhdenvertaiset peruspalvelut kohtuullisella kunnallisverorasituksella ja maksutasolla.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n mukaan verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasausjärjestelmässä jokaiselle kunnalle turvataan asukasta kohden laskennallisesti verotulo, joka on 91,86 prosenttia maan keskimääräisestä verotulosta asukasta kohden (*tasausraja*). Kunnat, joiden asukasta kohden laskettu verotulo alittaa tämän tasausrajan, saavat tasauslisää niin paljon, että niiden laskennallinen verotulo ylittää tasausrajalle. Lain 29 §:n 2 momentin mukaan kunnan valtionosuuteen tehdään puolestaan tasausvähennys, jos kunnan asukasta kohden lasketut verotulot ylittävät tasausrajan. Tasausvähennys on 37 prosenttia kunnan asukasta kohden lasketun laskennallisen verotulon ja tasausrajan erotuksesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 29 §:n 3 momentissa säädetään valtionosuuden vähentämisestä tai lisäämisestä, jos kunnille maksettavat tasausvähennykset ja tasauslisät eivät ole yhtä suuria. Jos kunnille yhteensä maksettavat tasauslisät ovat suuremmat kuin kuntien valtionosuuteen tehtävät tasausvähennykset, kuntien valtionosuudesta vähennetään erotusta vastaava euro määrä. Jos kuntien valtionosuuteen yhteensä tehtävät tasausvähennykset ovat suuremmat kuin kunnille maksettavat tasauslisät, lisätään kuntien valtionosuuteen vastaavasti tätä erotusta vastaava määrä. Säännöksen tarkoituksena on, että verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on valtio-kuntasuhteessa kustannusneutraali. Valtionosuuden vähennys tai

lisäys on kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suuri.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus koskee ainoastaan kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

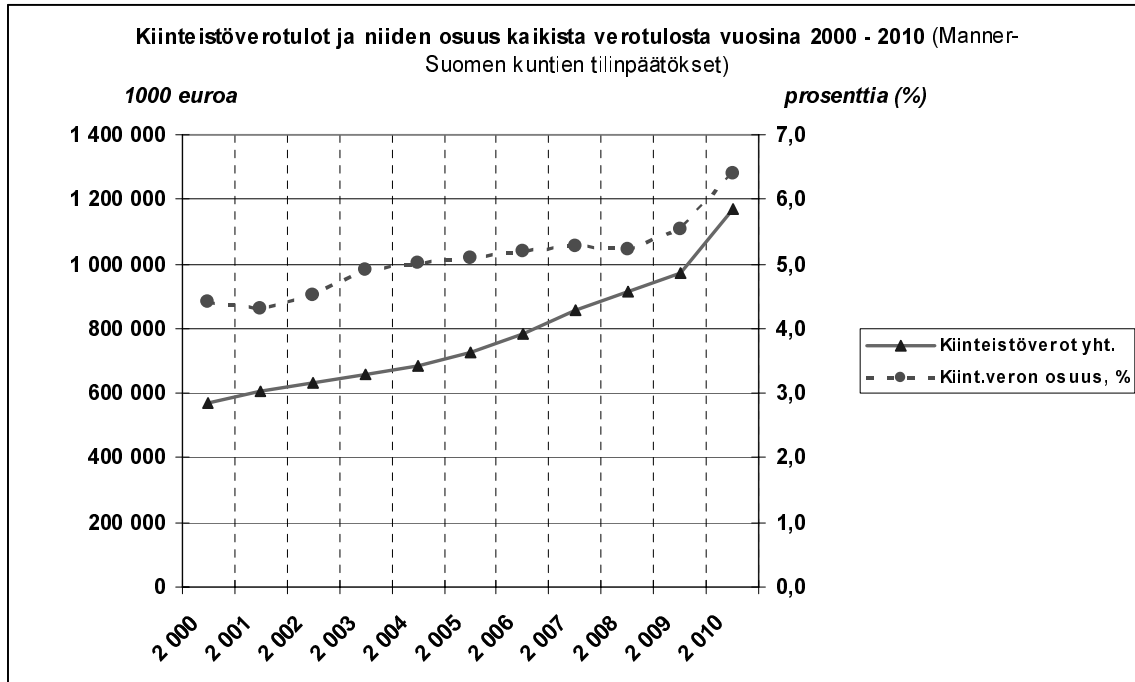
Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n mukaan kunnan laskennallista verotuloa laskettaessa otetaan huomioon kunnallisvero, kunnan osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan kiinteistövero siirretään verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen ulkopuolelle.

Kuntien kiinteistöverotulot olivat vuonna 2010 yhteensä 1,17 mrd. euroa, mikä vastaa noin 6,4 prosenttia kuntien kaikista verotuloista. Vuonna 2000 kiinteistöveron määrä oli yhteensä 0,57 mrd. euroa, mikä oli 4,4 prosenttia kuntien kaikista verotuloista. Kiinteistöprosenttien ala- ja ylärajoja on korotettu 2000-luvulla vuodelle 2006 voimaistosten osalta ja vuodelle 2010 kaikkien kiinteistöverolajien osalta. Kiinteistöverolajeittain suurimmat erät ovat yleinen kiinteistövero ja vakituisen asumisen kiinteistövero, jotka muodostivat vuonna 2010 yhteensä vajaat 90 prosenttia koko kiinteistöveron määrästä. Vuonna 2000 yleinen kiinteistöveroprosentti oli keskimäärin 0,67 prosenttia ja vuonna 2010 keskimäärin 0,87 prosenttia. Vakituisen asumisen kiinteistöveroprosentti oli vuonna 2000 keskimäärin 0,26 prosenttia ja vuonna 2010 keskimäärin 0,38 prosenttia.

Kunnat ovat hyödyntäneet vähäisessä määrin kiinteistöveroprosenttien lain sallimia ylärajoja. Esimerkiksi vuonna 2011 Manner-Suomen kuntien vakituisen asumisen kiinteistöveroprosentin osalta vain kahdella kunnalla veroprosentti on ylärajalla, kun taas vajaalla 16 prosentilla veroprosentti on lain alarajalla. Myös yleisen kiinteistöveron kohdalla tilanne on samankaltainen. Kuten taulukosta 2 voidaan havaita, kuntien yleiset ja vakituisen asumisen kiinteistöveroprosentit (keskiarvot) ovat selvästi lähempänä lain alakuin ylärajoja. Voimallistosten kohdalla tilanne on päinvastainen eli veroprosentit ovat keskimäärin lähes lain ylärajalla.

Taulukko 1. Manner-Suomen kuntien kiinteistöverotulot ja niiden osuus kaikista verotuloista vuosina 2000 – 2010

Taulukko 2. Kuntien keskimääräiset kiinteistöveroprosentit sekä prosenttien ala- ja ylärajat vuosina 2000 – 2011.

Kuntien kiinteistöveroprosentit vuosina 2000 - 2011

Kiinteistöjen verotusarvoilla painotetut keskiarvot

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Yleinen kiinteistöveroprosentti:												
Yläraja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,35	1,35
Keskiarvo	0,67	0,68	0,68	0,70	0,72	0,73	0,74	0,75	0,74	0,74	0,87	0,87
Alaraja	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,60	0,60
Vakituinen asuinrakennus:												
Yläraja	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,75	0,75
Keskiarvo	0,26	0,26	0,26	0,27	0,27	0,28	0,29	0,29	0,29	0,29	0,38	0,39
Alaraja	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,32	0,32
Muu asuinrakennus kuin vakituinen asuinrakennus:												
Yläraja ¹⁾	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,35	1,35
Keskiarvo	0,79	0,79	0,80	0,82	0,83	0,84	0,86	0,87	0,88	0,89	0,98	0,99
Alaraja	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,60	0,60
Voimalaitos:												
Yläraja	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	2,50	2,50	2,50	2,50	2,85	2,85
Keskiarvo	1,37	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	2,44	2,46	2,47	2,46	2,74	2,73
Alaraja												
Ydinvoimalaitos:												
Yläraja	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20 sama kuin voimalaitos vuodesta 2006 alkaen					
Keskiarvo	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20						
Alaraja												

1) Vuosina 1993-98 enintään 0,50 prosenttiyksikköä ja vuosina 1999-2011 enintään

0,60 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti.

1.2 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n 1 momentin mukaan valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi vähennetään vuosittain vuosina 2011—2014 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 1,69 euroa asukasta kohden eli vuosittain yhteensä 9 milj. euroa. Valtio ja kunnat ovat osallistuneet kehittämishankkeiden rahoitukseen molemmat puoliksi. Valtiontalouden vuosien 2013—2015 kehyspäätöksen mukaan kehittä-

mishankkeiden rahoitusta jatkettaisiin yhdellä vuodella vuoden 2015 loppuun saakka.

Vuonna 2011 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta vähennettiin lain perusteella 0,23 euroa asukasta kohden Julkisen hallinnon IT-palvelukeskuksen perustamisen sekä toiminnan rahoittamisen vuoksi. IT-palvelukeskusta ei kuitenkaan perustettu, joten vähennykseen ei ole enää perusteita.

Lain 36 §:n 2 momentin mukaan vuonna 2010 kunnan valtionosuutta vähennetään 0,37 euroa asukasta kohden viranomaisradioverkon rahoittamiseksi. Pykälän 5 ja 6 momenttien mukaan vuonna 2010 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään

yhteispalvelupisteiden rahoittamiseksi 0,19 euroa asukasta kohti ja valtionosuutta lisätään 5,66 eurolla asukasta kohden. Koska edellä mainitut vähennykset koskivat ainoastaan vuotta 2010, niitä koskevat säännökset voidaan tarpeettomana kumota.

1.3 Valtionosuustehtävät, valtionosuusprosentti ja kustannustenjaon tarkistus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:ssä säädetään niistä valtionosuustehtävistä, joiden käyttökustannuksiin myönnetään lain perusteella valtionosuutta. Valtionosuustehtävät on lueteltu lakiviittauksin.

Perhehoitajalaista (312/1992) ja omaishoidon tuesta annetussa laista (937/1992) aiheutuvat käyttökustannukset otetaan huomioon valtionosuusperusteina ja niiden käyttökustannuksiin myönnetään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Nämä lait puuttuvat kuitenkin lakiviittauksista. Lakiviittausluettelo tulisi tältä osin täydentää.

Lain 55 §:n mukaan kunnan valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määrätymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus vuodelle 2011 on 34,11 prosenttia ja kuntien omarahoitussuosuus 65,89 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittellee valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitussuosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n mukaan valtionosuustehtävien laajuuden ja laadun muutos otetaan huomioon, jos se aiheutuu asianomaisesta valtionosuustehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä tai valtion talousarviosta. Vuodesta 2010 lukien uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 50 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista.

Pääosin vuoden 2012 alusta voimaantulevilla lastensuojelulain 50 §:n, perhehoitajalain ja omaishoidon tuesta annetun lain muutoksilla kunnan tehtäviä laajennettiin korot-

tamalla perhehoitajan palkkiota, säätämällä ennakkovalmennus pakolliseksi sekä turvaamalla perhehoitajalle riittävä tuki hoidon aikana. Palkkion korotusta koskeva lainmuutos tuli voimaan 1.8.2011 kuitenkin siten, että palkkioita koskevat korotukset tulevat voimaan vuoden 2012 alusta. Hallituksen esityksessä (331/2010) muutoksien hoitopalkkion korotuksesta, ennakkovalmennuksesta sekä hoidon aikaisesta tuesta aiheutuvien kustannusten on arvioitu olevan yhteensä 16 700 000 euroa. Näistä kustannuksista laskettava uusien tehtävien 50 prosentin mukainen valtionosuus on 8 350 000 euroa.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan osana valtiontalouden tasapainottamista kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttiin tehdään tilapäinen muutos, jonka vaikutus valtion menoihin on vuositasolla 631 milj. euroa vuodesta 2012 vuoteen 2015 saakka.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena oleviin laskennallisiin kustannuksiin vaikuttaa kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 58 §:ssä säädetty valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus. Kustannustenjaon tarkistuksessa tarkistetaan kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen sekä yleisen kirjastotoimen laskennallisten kustannusten perusteena olevat perushinnat ja eräiden opetus- ja kulttuuritoimen tehtävien rahoitus sekä 55 §:ssä tarkoitettu valtionosuusprosentti. Kustannustenjaon tarkistus tehdään lain 58 §:n 4 momentin mukaan joka neljäs vuosi kuitenkin siten, että lain 69 §:n mukaan ensimmäinen uuden kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain mukainen kustannustenjaon tarkistus tehdään varainhoitovuodelle 2012 vuoden 2009 kustannustietojen perusteella.

1.4 Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 8 §:n 1 momentissa säädetään kunnan omarahoitussuosuudesta lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin. Kunnan nykyinen omarahoitussuosuus 58,11 prosenttia on säädetty vuosille 2008—2011.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 35 §:ssä säädetään museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnoista. Museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuuden perusteena olevat laskennallista henkilötyövuotta kohden määrättävät yksikköhinnat lasketaan joka neljäs vuosi taide- ja kulttuurilaitosmuodittain toteutuneiden valtakunnallisten kokonaiskustannusten pohjalta. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö määrää yksikköhinnan varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaisesti ja ottaen huomioon valtion toimenpiteistä aiheutuvat toiminnan laajuuden ja laadun muutokset. Muina vuosina yksikköhinnat määrätään edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinta tarkistettuna kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla. Vuoden 2012 yksikköhintojen pohjana käytetään vuoden 2009 toteutuneita kokonaiskustannuksia. Vuoden 2012 talousarvioesityksen ja vuosien 2013—2015 kehyspäätöksen mukaan vuosina 2012—2015 toteutetaan vuosittain 5 miljoonan euron säästöt museoiden valtionosuusmäärärahoihin sekä vuosittain yhteensä 5 miljoonan euron säästöt teattereiden ja orkestereiden valtionosuusmäärärahoihin.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 70 §:n mukaan opetusministeriö toimii valtionapuviranomaisena perustamishankkeissa, joihin se on myöntänyt valtionosuuden ennen lain voimaantuloa. Peruskoulujen, lukioiden, taiteen perusopetuksen ja kirjastojen perustamishankkeiden valtionosuuksien myöntämistä, maksamista ja palauttamista koskevat valtionapuviranomais-tehtävät siirrettiin vuoden 2007 alusta lukien opetusministeriöstä lääninhallituksille. Siirto koski myös ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen aikuis-koulutuksen hankkeisiin aiemmin myönnetyn valtionosuuden ja -avustuksen palautusta koskevia asioita. Palautusvelvollisuus on voimassa 15 vuotta myöntämispäätöksestä. Lain 915/2006 siirtymäsäännöksen perusteella lääninhallituksissa hoidettiin vuosina 2007—2009 perustamishankkeiden valtionosuuksien palauttamista koskevat asiat muun muassa niiden oppilaitosrakennusten osalta, joiden käyttö opetustarkoituksiin oli päätty-nyt. Vastaava siirtymäsäännös puuttuu

1.1.2010 voimaan tulleesta rahoituslaista. Perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien palauttamista koskevia asioita on ollut käsittelyssä vuosittain noin 20 kappaletta.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Muutokset liittyvät pääosin pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman toteuttamiseen.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi perhehoitajalaki ja omaishoidon tuesta annettu laki lain 1 §:ssä tarkoitetuiksi valtionosuustehtäviksi, joiden hoitamisesta aiheutuviin käyttökustannuksiin myönnetään lain mukaista kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden ta-sausmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei kiinteistövero otettaisi enää huomioon verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa. Hallitusohjelman mukaisesti tarkoituksena on lisätä kiinteistö- veron osuutta kuntien tulopohjassa.

Veroperustemuutoksista johtuvat kunnallisveromenetykset (Taulukko 4) ehdotetaan korvattavaksi lisäämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 49,18 euroa asukasta kohden. Koska kuntakohtaiset kunnallisve-romenetykset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken.

Valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestel-mähankkeiden rahoittamiseksi valtionosuudesta tehtävää vähennystä ehdotetaan jatket-tavaksi yhdellä vuodella siten, että valtion- osuutta vähennetään vuosittain 1,69 euroa asukasta kohden vuosina 2012—2015. Valtio ja kunnat osallistuvat aiemmin tavoin rahoitukseen molemmat 50 prosentin osuudella.

Esityksessä ehdotetaan, että kuntien valti-onosuusprosenttia alennetaan siten, että kun-tien valtionosuusprosentti olisi 31,42 ja kun-tien omarahoitusosuus olisi 68,58 prosenttia. Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon hallitusohjelma, jonka mukaan osana valtion-talouden tasapainottamista kunnan peruspal-velujen valtionosuusprosenttiin tehdään tila-päinen muutos, jonka vaikutus valtion me-noihin on vuositasolla 631 milj. euroa vuo-teen 2015 mennessä. Tämä on toteutettu

alentamalla valtionosuusprosenttia 2,70 prosenttiyksiköllä. Lisäksi valtionosuusprosentissa on otettu huomioon, että uusien ja laajentuvien tehtävien osalta valtionosuusprosentti on 50 prosenttia, joka vaikuttaa valtionosuusprosenttiin korottavasti 0,01 prosenttiyksiköllä. Valtionosuusprosenttiin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia kustannustenjaon tarkistuksen perusteella.

Lain selkeyttämiseksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi eräitä määräaikaista säännöksiä, joilla ei ole enää vaikutusta valtionosuuksien mitoitukseen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 8 § siten, että säädetään kunnan omarahoitusosuudesta lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin vuodesta 2012 lukien. Valtionosuus olisi 41,89 prosenttia lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintojen perusteella lasketuista valtakunnallisista valtionosuuden laskennallisista perusteista. Kunnan omarahoitusosuus 58,11 prosenttia säilyisi siten ennallaan. Esityksen mukaan valtion ja kuntien välinen kustannusten jako säilyisi nykyisellään.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin uusi 35 a §, jossa säädetään museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen laskemisesta vuosina 2012—2015. Esityksessä ehdotetaan, että vuonna 2012 yksikköhintoja alennetaan siten, että säästöjen kokonaisvaikutus on vuoden 2012 valtion talousarvioesityksen mukaisesti 5 miljoonaa euroa museoiden osalta ja yhteensä 5 miljoonaa euroa teattereiden ja orkestereiden osalta. Tämä toteutetaan alentamalla museoiden yksikköhintaa 9 460 eurolla, teattereiden yksikköhintaa 3 675 eurolla ja orkestereiden yksikköhintaa 3 643 eurolla. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säästötoimen jatkumiseksi

säädettävän, että vuosina 2013—2015 yksikköhinnaksi määrätään edellisen vuoden alentamaton yksikköhinta tarkistettuna kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla sekä vähennettynä 1 momentin mukaisilla euromäärillä.

Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 70 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön perustamishankkeisiin myöntämien valtionosuuksien palauttamista koskevat asiat siirretään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin, kuten ne vuoden 2009 loppuun asti olivat lääninhallituksissa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetusministeriön nimi opetus- ja kulttuuriministeriöksi 1.5.2010 tapahtuneen nimen muutoksen takia. Ministeriön nimen muutoksen johdosta ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 46 §, 47 §:n 1 ja 2 momentti, 49 §:n 2 momentti ja 60 §:n 1 momentti sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 18 §, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 ja 6 momentti, 25 §:n 4 momentti, 26 §:n 4 momentti, 27 §:n 1 ja 2 momentti, 29, 30, 33 ja 34 §, 35 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 40 §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 4 momentti, 49 §:n 2 momentti, 50, 55 ja 57 §, 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 1 momentti, 61 §:n 3 momentti sekä 62 §:n 1 ja 3 momentti. Näihin säännöksiin ei esitetä sisällöllisiä muutoksia.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Koska verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella tasataan kuntien välisiä tuloeroja, kiinteistöveron poistamisella tasejärjestelmästä on ennen kaikkea vaikutuksia yksittäisten kuntien valtionosuuteen.

Taulukko 3. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen muutoksen vaikutus alueittain ja kuntatyypeittäin (kiinteistövero siirretty tasauksen ulkopuolelle)

	Asukas- luku	Tasaus, ml. kiint.vero euroa	Tasaus, pl. kiint.vero euroa	Muutos euroa	Muutos euroa/as
Uusimaa	1 532 309	-658 150 064	-604 429 519	53 720 542	35
Varsinais-Suomi	465 183	-16 720 100	-17 682 109	-962 011	-2
Satakunta	230 312	27 046 507	22 705 133	-4 341 374	-19
Kanta-Häme	174 555	12 590 147	10 288 060	-2 302 085	-13
Pirkanmaa	484 642	7 661 498	3 754 126	-3 907 372	-8
Päijät-Häme	201 772	23 143 900	22 081 054	-1 062 848	-5
Kymenlaakso	182 382	1 968 117	-241 269	-2 209 386	-12
Etelä-Karjala	133 703	8 953 544	8 646 306	-307 239	-2
Etelä-Savo	154 668	50 635 755	51 090 672	454 917	3
Pohjois-Savo	247 943	70 979 674	64 469 580	-6 510 096	-26
Pohjois-Karjala	165 866	78 570 835	72 785 372	-5 785 462	-35
Keski-Suomi	273 637	61 050 974	56 577 273	-4 473 706	-16
Etelä-Pohjanmaa	193 504	86 863 126	79 435 645	-7 427 482	-38
Pohjanmaa	177 946	25 913 615	22 700 951	-3 212 667	-18
Keski-Pohjanmaa	68 321	14 669 058	12 972 493	-1 696 566	-25
Pohjois-Pohjanmaa	394 965	104 307 350	93 211 699	-11 095 654	-28
Kainuu	82 073	30 696 339	28 570 382	-2 125 958	-26
Lappi	183 488	40 311 262	48 629 777	8 318 514	45
Koko maa	5 347 269	-29 508 463	-24 434 374	5 074 067	1
alle 6 000	509 153	294 080 455	287 216 300	-6 864 162	-13
6 001 - 10 000	497 519	202 071 506	195 612 463	-6 459 045	-13
10 001 - 20 000	662 527	186 180 432	164 293 029	-21 887 409	-33
20 001 - 40 000	920 050	-31 368 287	-42 282 475	-10 914 193	-12
40 001 - 100 000	956 828	-25 396 622	-31 113 547	-5 716 928	-6
yli 100 000	1 801 192	-655 075 947	-598 160 144	56 915 804	32

Kiinteistöveron poistaminen verotuloihin perustuvasta tasauksesta lisää valtionosuutta kunnissa, joilla kiinteistöveron määrä on keskimääräistä suurempi. Yli 100 000 asukkaan kunnista (9 kpl) vain kahdella tasauksen muutos pienentää kunnan valtionosuutta, muilla tulot kasvavat. Toisaalta muutoksesta hyötyvät myös kunnat, joissa on paljon vapaa-ajanasuntoja. Kolmas kuntaryhmä, jonka tulot lisääntyvät tasauksen muutoksen myötä ovat ns. voimalaitoskunnat. Niitä tasauksen on kohdellut jo aikaisemmin muita lievemmin, kun voimalaitosten kiinteistöveroprosentin sijasta tasauslaskelmassa on käytetty yleistä kiinteistöveroprosenttia. Nyt tehtävä muutos parantaa edelleen näiden kuntien tilannetta verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa. Suurin muutoksesta yksittäiselle kunnalle aiheutuva lisäys on 640 euroa ja suurin menetys 114 euroa asukasta kohti. Tulot vähenevät yli 50 euroa/asukas yhteensä sadassa kunnassa. Vastaava tulojen lisäys kohdistuu 37 kuntaan. Kun verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettava tulopohja pienenee kiinteistöveron poiston vuoksi, myös tasausrajana käytettävä euromäärä alenee. Tämä johtaa noin 10 kunnalla siihen, että niiden valtionosuuksien määrän aleneminen on suurempi kuin niiden koko kiinteistöveron tuotto.

Kiinteistöveron poistaminen tasausjärjestelmästä on valtion ja kuntien välillä kustannusneutraali, koska kuntien valtionosuuksia on kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 29 §:n 3 momentin mukaan vähennettävä tai lisättävä, jos tasausvähennykset tai -lisät eivät ole yhtä suuria. Koska kiinteistöveron poisto tarkoittaa, että tasauslisät on suuremmat kuin tasausvähennykset, kuntien valtionosuuksia on vähennetty yhteensä 5 074 000 eurolla.

Verolainsäädännössä tehtävien tuloveropereustemuutosten johdosta kuntien kunnallisveron tuotto alentuu yhteensä 263 milj. euroa, joka esityksessä ehdotetaan korvattavaksi kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta lisäämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 49,18 euroa asukasta kohden. Kunnallisveron tuoton muutokset nettona johtuvat taulukossa 4 mainituista syistä. Laskelmissa on oletettu, että keskimääräinen kuntien tuloveroprosentti pysyy vuoden 2011 tasolla.

Taulukko 4 Kunnallisveron muutokset toimenpiteisiin vuonna 2012

Kompensoitavat toimenpiteet ¹ , vaikutukset vuositasolla 2012	ME
Kuntien osuus ansiotasoindeksin tarkistuksesta: asteikko ja työtulovähennys	- 90
Työtulovähennyksen kasvattaminen	- 75
Perusvähennyksen kasvattaminen	- 177
Kotitalousvähennyksen supistaminen	+ 58
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen 85 %:iin (alijäämähyvityksen kautta vaikutus)	+ 43
Lahjoitusvähennyksen voimassaolon jatkaminen	- 0,5
Avainhenkilölain jatkaminen	- 0,5
Pääomaverokannan korotus (alijäämähyvityksen kautta vaikutus)	- 20
Kehitysalueiden korotetut poistot	- 1
Yhteensä	- 263

¹ Yhteisöverokannan alentumisen vaikutus 46 milj. euroa kompensoidaan kunnille verojärjestelmän kautta korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta

Valtionosuusprosentin korottaminen 0,01 prosenttiyksiköllä liittyy edellä kuvattujen sosiaali- ja terveydenhuollon uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus laajentuvissa ja uusissa tehtävissä on 50 prosenttia. Ehdotus merkitsee, että peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan tehtävämuutokseen liittyen 8 350 000 eurola.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentin alentaminen tilapäisesti 2,70 prosenttiyksiköllä hallitusohjelman mukaisesti vähentää valtion menoja 631 miljoonaa euroa vuositasolla vuodesta 2012 alkaen.

Kustannustenjaon tarkistuksen perusteella kuntien, kuntayhtymien ja muiden opetuksen järjestäjien valtionosuustehtävien käyttökustannusten ja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevien laskennallisten kustannusten erotus on 999,6 milj. euroa vuoden 2009 tasolla laskettuna. Tämä erotus on valtionosuutena 374 miljoonaa euroa vuoden 2012 tasossa. Vuoden 2012 tasoa laskettaessa hintaindeksinä on käytetty 3,7 prosenttia. Suoritettu kustannustenjaon tarkistus ei aiheuta muutoksia kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttiin.

Valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestelmähankkeiden rahoittamista jatketaan vuoteen 2015. Näin ollen kunnille maksettavaa valtionosuutta vähennetään vuosittain 9 miljoonalla eurolla vuosina 2012—2015. Valtio

ja kunnat osallistuvat rahoitukseen molemmat 50 prosentin osuudella.

Lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakouluja koskevaa opetustoimen valtionosuusprosenttia ei ehdoteta muutettavaksi. Nykyisellä kunnan omarahoitussuhteella laskettuna yksikköhintojen kustannustenjaon tarkistuksen aiheuttama lisäys valtionosuuksiin on vuoden 2012 tasossa yhteensä 31,7 miljoonaa euroa ottaen huomioon vuonna 2009 toteutuneet kustannukset sekä eräät laissa säädetyt vähennykset ja korotukset. Vuoden 2012 tasolla vaikutuksia laskettaessa hintaindeksinä on käytetty 3,7 prosenttia. Suoritettu kustannustenjaon tarkistus ei aiheuta muutoksia opetustoimen valtionosuusprosenttiin.

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen alentaminen tarkoittaa, että sekä museoiden ylläpitäjille että teattereiden ja orkestereiden ylläpitäjille maksettavaa valtionosuutta vähennetään vuosittain 5 miljoonalla eurolla vuosina 2012—2015. Yksikköhintojen alentaminen on kohdistettu tasapuolisesti kaikille ylläpitäjille. Vähennys on noin 12,3 prosenttia museoiden ja noin 6,3 prosenttia teattereiden ja orkestereiden vuoden 2012 alentamattomasta valtionosuudesta. Teattereiden ja orkestereiden vähennykset on toteutettu ylläpitäjille maksettavien valtionosuuksien suhteessa.

Taulukko 5. Taide- ja kulttuurilaitosten säästöjen kohdentaminen yksikköhinnan alentamisen kautta

	Museot	Teatterit	Orkesterit	Teatterit ja orkesterit
Alentamaton arvioitu valtionosuus 2012 yhteensä	40 578 873	56 963 000	22 099 394	79 062 394
Teattereiden ja orkestereiden osuudet		72,0482 %	27,9518 %	100,0000 %
Säästö euroina	5 000 000	3 602 408	1 397 592	5 000 000
Säästö valtionosuudesta, %	12,3217 %	6,3241 %	6,3241 %	6,3241 %
Alentamaton yksikköhinta	76 773	58 114	57 608	
Alennettu yksikköhinta	67 313	54 439	53 965	
Yksikköhinnan muutos	-9 460	-3 675	-3 643	

3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan

Kunnat joutuvat sopeuttamaan toimintaansa vähenevien valtionosuuksien vuoksi.

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia kuntien organisaatioon.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Opetus- ja kulttuuriministeriön perustamishankkeisiin myöntämien valtionosuuksien palauttamista koskevien asioiden siirtämisellä ei ole merkittäviä vaikutuksia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintaan.

3.4 Vaikutukset taide- ja kulttuurilaitosten toimintaan

Taide- ja kulttuurilaitokset joutuvat sopeuttamaan toimintaansa vähenevien valtionosuuksien vuoksi.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriön kuntaosastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsi-

telty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Veroperustemuutoksista aiheutuva valtionosuuksien korotus liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi eräiden vuoden 2012 verolakien muuttamisesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2012 alusta lukien. Ennen lakien voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lakien täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkoitus on, että ehdotetut muutokset voidaan ottaa huomioon päätettäessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2012 sekä myönnettäessä opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta vuodelle 2012.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1

Laki**kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 36 §:n 2, 5 ja 6 momentti,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 29 §:n 5 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentti 46 §, 47 §:n 1 ja 2 momentti, 49 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentti ja 60 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti ja 55 §:n 1 momentti laissa 1405/2010 ja 35 § osaksi laissa 1405/2010, seuraavasti:

1 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973);
- 3) perhehoitajalaissa (3 12/1992);
- 4) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);
- 5) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
- 6) kansanterveyslaissa (66/1972);
- 7) erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989);
- 8) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 9) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);
- 10) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
- 11) elatustukilaissa (580/2008);
- 12) lastensuojelulaissa (417/2007);
- 13) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);
- 14) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
- 15) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);

- 16) mielenterveyslaissa (1116/1990);
- 17) päihdehuoltolaissa (41/1986);
- 18) tartuntatautilaissa (583/1986);
- 19) terveydensuojelulaissa (763/1994);
- 20) elintarvikelaissa (23/2006);
- 21) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
- 22) kemikaalilaissa (744/1989);
- 23) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;
- 24) kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011);
- 25) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
- 26) raittiustyölaissa (828/1982);
- 27) tupakkalaissa (693/1976);
- 28) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
- 29) kirjastolaissa (904/1998);
- 30) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992);
- 31) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998).

29 §

Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus

Kunnan laskennallista verotuloa laskettaessa otetaan huomioon kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisön tuloverosta (*yhteisövero*) sa-

malta verovuodelta siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin määrätään.

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtiosuudessa

Vuoden 2012 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetykset korvataan kunnille lisäämällä kuntien valtiosuutta 49,18 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtiosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 49,18 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtiosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 49,18 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 49,18 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtiosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 49,18 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtiosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtiosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2010 verotustietoja sekä vuoden 2011 veroprosenttia ja asukaslukua.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtiosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2012—2015 kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta vähennetään vuosittain 1,69 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

46 §

Valtiosuuden hallinnointi ja maksaminen

Valtiovarainministeriö valmistelee yhteis-toiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tässä laissa tarkoitettujen valtiosuustehtä-

vien muutoksien vaikutukset valtiosuusperusteisiin ja valtiosuuden perusteiden laskennan valtion talousarvion valmistelua varten.

47 §

Valtiosuutta koskeva neuvottelu

Valtiovarainministeriön on yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa neuvoteltava valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskevista tarkistuksista Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Valtiovarainministeriön on neuvoteltava osana kuntalain (365/1995) 8 a §:ssä tarkoitettua peruspalveluohjelmamenettelyä sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa siitä, miten valtiosuustehtävien muutoksista aiheutuvat kustannukset kehittyvät, miten valtiosuustehtävien muutokset vaikuttavat valtiosuuksien ja -avustusten määräytymisperusteisiin ja kustannuksiin sekä myönnettäviin valtiosuuksiin ja -avustuksiin.

49 §

Valtiosuuksien ja kotikuntakorvauksien maksaminen

Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten seuraavat tiedot:

1) 48 §:ssä tarkoitettujen valtiosuuspäätökset sekä päätökset verotuloihin perustuvasta tasauksesta;

2) 7 luvussa tarkoitettujen muut tiedot valtiosuuksiin tehtävistä vähennyksistä ja lisäyksistä;

3) 43 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella tiedot kultakin kunnalta kuntien valtiosuuden maksamisen yhteydessä vähennettävistä 37 §:ssä ja 38 §:n 1—5 momentissa tarkoitetuista kotikuntakorvauksista sekä kunnalle ja muulle opetuksen järjestäjälle mak-

settavista 37 §:ssä 38 §:n 1—5 momentissa sekä 39 ja 40 §:ssä tarkoitetuista kotikuntakorvauksista;

4) yksityisille opetuksen järjestäjille maksettavista 42 §:ssä tarkoitetuista arvonlisävero-osuuksista;

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 6, 7 ja 10—22 §:ssä tarkoitettut valtionosuudet ja rahoitukset; sekä

6) vapaasta sivistystyöstä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettut valtionosuuspäätökset.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitussuus

Kunnan 12—23 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset ja 24 ja 25 §:ssä tarkoitettut määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 31,42 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitussuus on 68,58 prosenttia.

60 §

Käyttökustannuksia koskeva tietojen keruu ja tietopohja

Kustannustenjaon tarkistuksessa käytetään 59 §:n 1 momentissa tarkoitettujen käyttökustannusten perusteena Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoista saatavia sekä opetus- ja kulttuuriministeriön esi- ja perusopetuksesta keräämiä kustannuksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuosien 2010 ja 2011 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuviin verotulomenetysten korvauksiin kunnille sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 8 §:n 1 momentti, 18 §, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 ja 6 momentti, 25 §:n 4 momentti, 26 §:n 4 momentti, 27 §:n 1 ja 2 momentti, 29, 30, 33 ja 34 §, 35 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 40 §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 4 momentti, 49 §:n 2 momentti, 50, 55 ja 57 §, 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 1 momentti, 61 §:n 3 momentti, 62 §:n 1 ja 3 momentti ja 70 § sekä

lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 35 a § seuraavasti:

8 §

Kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin

Kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin on 58,11 prosenttia euromäärästä, joka lasketaan siten, että 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla laskettu euromäärä jaetaan maan asukasmäärällä ja näin saatu euromäärä kerrotaan kunnan asukasmäärällä.

18 §

Rahoitus ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen

Ulkomailla järjestettävää opetusta varten opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoituksena euromäärä, joka saadaan, kun oppilasmäärällä kerrotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n mukainen perusopetuksen perushinta tai mainittu perushinta korotettuna tai alennettuna siten kuin valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään.

23 §

Keskimääräiset yksikköhinnat

Yksikköhinnat määrää opetus- ja kulttuuriministeriö. Tämän lain 24—26 §:ssä tarkoitettut yksikköhinnat määrätään siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisten yksikköhintojen perusteella laskettavia euromääriä.

24 §

Lukion yksikköhinnat

Kunnille ja kuntayhtymille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan vähäisen opiskelijamäärän mukaisen tunnusluvun perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta on sama kuin sen kunnan yksikköhinta, jossa koulutus pääasiassa järjestetään. Jos kunta ei järjestä lukiokoulutusta, yksityisen lukiokoulutuksen järjestäjän yksikköhinta lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinta. Ulkomailla järjestettävän koulutuksen yksikköhinta määrätään por-

rastamalla 23 §:n nojalla säädettyä lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään ja opetus- ja kulttuuriministeriö asetuksen nojalla määrää. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Jos opiskelija on aloittanut opintonsa 18 vuotta täytettyään, yksikköhinta on 58 prosenttia asianomaiselle koulutuksen järjestäjälle opiskelijaa kohden määrätystä yksikkö hinnasta lukuun ottamatta sisäoppilaitoksessa lukiokoulutusta saavia opiskelijoita. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa tässä momentissa tarkoitettua yksikköhintaa.

25 §

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat

Kun koulutuksen järjestäjä järjestää koulutusta kahdella tai useammalla 2 momentissa tarkoitettulla koulutusaloilla tai 3 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa, koulutuksen järjestäjän yksikkö hinnaksi määrätään eri koulutusaloilla ja edellä tarkoitettussa koulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden määrän ja 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen yksikköhintojen perusteella laskettu opiskelijamäärällä painotettu keskiarvo. Yksikköhintaa korotetaan opiskelijoille annettavan majoitusedun perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin yksikköhinnan laskemisesta tässä momentissa säädetyllä tavalla.

26 §

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat

Ammattikorkeakoulun yksikköhinta muodostuu laskennallisen opiskelijamäärän ja ammattikorkeakoulussa suoritettujen tutkintojen määrän mukaan määrättävistä osuuksista siten, että opiskelijamäärän osuus on 70 prosenttia ja tutkintojen määrän osuus 30 prosenttia. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi erityisestä syystä korottaa ammattikorkeakoulun yksikköhintaa. Yksikköhinnan laskemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat

Tämän lain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 23 §:n 1 momentin nojalla säädetyn ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella erikseen omaehtoiseen lisäkoulutukseen ja henkilöstökoulutukseen. Yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat erikseen ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä erikseen muuta ammatillista lisäkoulutusta varten. Tässä momentissa tarkoitettuja yksikköhintoja korotetaan erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

29 §

Perusopetuksen yksikköhinnat

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain edellä 11—14 ja 18 §:ssä tarkoitettujen yksikköhinnat oppilasta kohden.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain 16 §:ssä tarkoitettujen joustavan perusopetuksen hinnan valtion talousarvion rajoissa.

30 §

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa perusopetuslaissa tarkoitettujen aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinnan ohjaustuntia kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

4 luku

Kulttuuritoiminnan yksikköhinnat

33 §

Liikuntatoiminnan yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa liikuntatoiminnan yksikköhinnan kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

34 §

Nuorisotyön yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa nuorisotyön yksikköhinnan kunnan alle 29-vuotiasta asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

35 §

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat lasketaan erikseen kunkin tai-

de- ja kulttuurilaitosmuodon osalta joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhintojen määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna niiden toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset asianomaisten kulttuurilaitosten saman kalenterivuoden todellisten henkilötyövuosien yhteismäärällä. Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää yksikköhinnan varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaiseksi ja ottaen huomioon valtion toimenpiteistä aiheutuvat toiminnan laajuuden ja laadun muutokset soveltuvin osin siten kuin 23 §:n 1 momentissa säädetään. Muina vuosina yksikköhinnaksi määrätään edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinta tarkistettuna kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla.

35 a §

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhintojen laskeminen vuosina 2012—2015

Vuodelle 2012 vahvistettavia yksikköhintoja alennetaan 35 §:n mukaisesti lasketuista yksikköhinnoista seuraavasti:

- 1) museoiden yksikköhinta 9 460 eurolla;
- 2) teattereiden yksikköhinta 3 675 eurolla;
- 3) orkestereiden yksikköhinta 3 643 eurolla.

Vuosille 2013—2015 yksikköhinta määrätään siten, että edellisen vuoden yksikköhinta, jota ei ole alennettu tämän pykälän 1 momentin perusteella, tarkistetaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla ja saadusta luvusta vähennetään tämän pykälän 1 momentin mukainen euromäärä.

37 §

Hankesuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita hakemusasiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, turvallisuuden ja energiatehokkuuden arvioimiseksi.

40 §

Valtionavustuksen hakeminen

Perustamishankkeen valtionavustusta koskevat, valtionapuviranomaiselle osoitetut hakemukset tulee toimittaa asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sen vuoden loppuun mennessä, joka edeltää sitä vuotta, jonka talusarvion perusteella valtionavustusta haetaan, ellei opetus- ja kulttuuriministeriö toisin määrää. Hakemukseen tulee liittää arvio hankkeen toteuttamisajan kohdasta.

42 §

Perustamishankkeiden rahoitussuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii vuosittain seuraavaa neljää vuotta varten opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeiden valtakunnallisen rahoitussuunnitelman. Rahoitussuunnitelma sisältää suunnittelukautena toteutettaviksi tarkoitetut perustamishankkeet kalenterivuosittain toteuttamisjärjestyksessä sekä arvion hankkeiden valtionavustuksista.

45 §

Saamenkieliseen ja saamen kielen opetuksen myönnettävä valtionavustus sekä eräät muut valtionavustukset

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten määräytymisperusteista säädetään tarkemmin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

49 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi vahvistaessaan 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävää opiskelijatyövuosien määrää antaa koulutuksen järjestäjälle koulutuk-

sen tarjontaa koskevia ohjeita. Ministeriön tulee vahvistaessaan opiskelijatyövuodet koulutuksen järjestäjille turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan. Ennen kuin ministeriö päättää, voidaanko koulutuksen järjestäjälle myöntää opiskelijatyövuosiin perustuvaa rahoitusta, tulee asiasta hankkia asianomaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

50 §

Rahoituksen myöntäminen ja tarkistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää 6, 10 ja 19—22 §:ssä tarkoitetun valtionosuuden sekä 7, 11—18 §:ssä tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin hakemuksetta kunnalle tai muulle 1 ja 2 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa, ammattikorkeakouluille myönnettävää rahoitusta lukuun ottamatta, 1 momentin mukaan myönnetyn rahoituksen varainhoitovuoden keskimääräisten oppilas- ja opiskelijamäärien mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Ammatillisessa peruskoulutuksessa rahoitus tarkistetaan kuitenkin enintään ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn kokonaisopiskelijamäärän mukaiseksi. Tässä laissa tarkoitetun perusopetuksen rahoitus tarkistetaan, lukuun ottamatta 13 §:n 3 momentissa tarkoitettujen perusopetuksen kurssien ja 16 §:ssä tarkoitetun joustavan perusopetuksen oppilasmäärää, varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen oppilasmäärän mukaiseksi.

55 §

Erityisopetuksen tukitehtävistä perittävät maksut

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää perusopetuslain 39 §:ssä tarkoitetuista erityisopetuksen tukitehtävistä perittävistä maksuista sen mukaan kuin valtion maksuperuste-

laissa (150/1992) julkisoikeudellisista suoritteista perittävistä maksuista säädetään.

57 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomainen tässä laissa tarkoitettuja käyttökustannuksia koskevissa asioissa on opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa on opetus- ja kulttuuriministeriö tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Kun opetus järjestetään ulkomailla, toimivaltainen viranomainen on Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustamishankkeita koskevissa asioissa.

Valtionapuviranomainen muita valtionavustuksia koskevissa asioissa on opetus- ja kulttuuriministeriö, opetushallitus tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

58 §

Tietojen toimittaminen ja tarkastus

Valtionapuviranomainen päättää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden toteutukseksi suoritettavista rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa tarkastuksen opetushallituksen tehtäväksi. Valtionapuviranomainen voi antaa tarkastuksen myös ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla tulee olla riittävä perehtyneisyys opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta päävastuullinen tilintarkastaja.

59 §

Neuvottelumenettely

Ennen kuin opetus- ja kulttuuriministeriö tekee ehdotuksen seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon käyttökustannusten valtioneosuutta varten otettavasta määrärahasta, sen on neuvoteltava yksikköhinnoista Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa.

61 §

Saamatta jääneen etuuden suorittaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että saamatta jäänyt etuus maksetaan myöhemmin seuraavan valtioneosuuden yhteydessä.

62 §

Perusteettoman edun palauttaminen

Jos edellä 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu opetuksen tai muun toiminnan järjestäjä on saanut perusteettomasti tässä lain nojalla myönnettyä valtioneosuutta tai rahoitusta, opetus- ja kulttuuriministeriön on määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtioneosuus maksettu.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että palautettava etuus vähennetään myöhemmin seuraavan vuoden valtioneosuuden yhteydessä.

70 §

Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa

Sen estämättä, mitä 57 §:n 2 momentissa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriö hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät perustamishankkeissa, joihin se on myöntänyt valtioneosuuden tai -avustuksen ennen lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät 1 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa mainittujen lakien sekä perusopetuslain, taiteen perusopetuksesta annetun lain ja kirjastolain mukaiseen perustamishankkeeseen suoritettua valtionosuuden tai -avustuksen palauttamista koskevassa asiassa.

Jos 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehty tai 53 §:n 2 momentissa tarkoitettu vahinko on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, valtionapuviranomaiseen sovelletaan 70 §:n 2 momentissa säädetyn asemesta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 35 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2015.

Helsingissä 5 päivänä lokakuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Henna Virkkunen*

1

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 36 §:n 2, 5 ja 6 momentti,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 29 §:n 5 momentti, 35 §, 36 §:n 1 momentti 46 §, 47 §:n 1 ja 2 momentti, 49 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentti ja 60 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti ja 55 §:n 1 momentti laissa 1405/2010 ja 35 § osaksi laissa 1405/2010, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (valtionosuustehtävä), joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973);
- 3) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
- 4) kansanterveyslaissa (66/1972);
- 5) erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989);
- 6) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 7) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);
- 8) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
- 9) elatustukilaissa (580/2008);
- 10) lastensuojelulaissa (417/2007);
- 11) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);
- 12) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
- 13) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973);
- 3) *perhehoitajalaissa* (312/1992);
- 4) *omaishoidon tuesta annetussa laissa* (937/2005);
- 5) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
- 6) kansanterveyslaissa (66/1972);
- 7) erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989);
- 8) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 9) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);
- 10) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
- 11) elatustukilaissa (580/2008);
- 12) lastensuojelulaissa (417/2007);
- 13) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);

- 14) mielenterveyslaissa (1116/1990);
 15) päihdehuoltolaissa (41/1986);
 16) tartuntatautilaissa (583/1986);
 17) terveydensuojelulaissa (763/1994);
 18) elintarvikelaissa (23/2006);
 19) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
 20) kemikaalilaissa (744/1989);
 21) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;
 22) kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetussa laissa (75/2004);
 23) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
 24) raittiustyölaissa (828/1982);
 25) toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetussa laissa (693/1976);
 26) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
 27) kirjastolaissa (904/1998);
 28) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992); ja
 29) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998).
-
- 14) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
 15) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);
 16) mielenterveyslaissa (1116/1990);
 17) päihdehuoltolaissa (41/1986);
 18) tartuntatautilaissa (583/1986);
 19) terveydensuojelulaissa (763/1994);
 20) elintarvikelaissa (23/2006);
 21) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
 22) kemikaalilaissa (744/1989);
 23) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;
 24) kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011);
 25) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
 26) raittiustyölaissa (828/1982);
 27) tupakkalaissa (693/1976);
 28) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
 29) kirjastolaissa (904/1998);
 30) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992);
 31) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998).
-

29 §

Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus

Kunnan laskennallista verotuloa laskettaessa otetaan huomioon kunnallisvero, kunnan osuus yhteisön tuloverosta (*yhteisöverosuus*) ja *kiinteistövero* samalta verovuodelta siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

29 §

Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus

Kunnan laskennallista verotuloa laskettaessa otetaan huomioon kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisön tuloverosta (*yhteisövero*) samalta verovuodelta siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin määrätään.

35 §

*Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen
valtionosuudessa*

Vuoden 2010 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetykset korvataan kunnille lisäämällä kuntien valtionosuutta 71 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 71 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 71 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 71 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 71 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2008 verotustietoja sekä vuoden 2009 veroprosenttia ja asukaslukua.

Vuoden 2011 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetykset korvataan kunnille lisäämällä kuntien valtionosuutta 24,23 euroa asukasta kohden.

Jos 3 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 24,23 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 24,23 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 24,23 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 24,23 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2009 verotustietoja sekä vuoden 2010 veroprosenttia ja asukaslukua.

35 §

*Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen
valtionosuudessa*

Vuoden 2012 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetykset korvataan kunnille lisäämällä kuntien valtionosuutta 49,18 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 49,18 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 49,18 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 49,18 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 49,18 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2010 verotustietoja sekä vuoden 2011 veroprosenttia ja asukaslukua.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2011—2014 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 1,88 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi. *Vuonna 2011 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään lisäksi 0,23 euroa asukasta kohden Julkisen hallinnon IT-palvelukeskuksen perustamiseen sekä toiminnan rahoittamiseksi.*

Vuonna 2010 kunnan valtionosuudesta vähennetään 0,37 euroa asukasta kohden viiranomaisradioverkon rahoittamiseksi.

Vuonna 2010 kunnan valtionosuudesta vähennetään yhteispalvelupisteiden rahoittamiseksi 0,19 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2010 kunnan valtionosuuteen lisätään 5,66 euroa asukasta kohden.

46 §

Valtionosuuden hallinnointi ja maksaminen

Valtiovarainministeriö valmistelee yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetusministeriön kanssa tässä laissa tarkoitettujen valtionosuustehtävien muutoksien vaikutukset valtionosuusperusteisiin ja valtionosuuden perusteiden laskennan valtion talousarvion valmistelua varten.

47 §

Valtionosuutta koskeva neuvottelu

Valtiovarainministeriön on yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön ja opetusministeriön kanssa neuvoteltava valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskevista tarkistuksista Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Valtiovarainministeriön on neuvoteltava

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2012—2015 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 1,69 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

(Kumotaan)

(Kumotaan)

(Kumotaan)

46 §

Valtionosuuden hallinnointi ja maksaminen

Valtiovarainministeriö valmistelee yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä *opetus- ja kulttuuriministeriön* kanssa tässä laissa tarkoitettujen valtionosuustehtävien muutoksien vaikutukset valtionosuusperusteisiin ja valtionosuuden perusteiden laskennan valtion talousarvion valmistelua varten.

47 §

Valtionosuutta koskeva neuvottelu

Valtiovarainministeriön on yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön *sekä opetus- ja kulttuuriministeriön* kanssa neuvoteltava valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koskevista tarkistuksista Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Valtiovarainministeriön on neuvoteltava

osana kuntalain (365/1995) 8 a §:ssä tarkoitettua peruspalveluohjelmamenettelyä sosiaali- ja terveysministeriön, opetusministeriön sekä Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa siitä, miten valtionosuustehtävien muutoksista aiheutuvat kustannukset kehittyvät, miten valtionosuustehtävien muutokset vaikuttavat valtionosuuksien ja -avustusten määräytymisperusteisiin ja kustannuksiin sekä myönnettäviin valtionosuuksiin ja -avustuksiin.

osana kuntalain (365/1995) 8 a §:ssä tarkoitettua peruspalveluohjelmamenettelyä sosiaali- ja terveysministeriön, *opetus- ja kulttuuriministeriön* sekä Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa siitä, miten valtionosuustehtävien muutoksista aiheutuvat kustannukset kehittyvät, miten valtionosuustehtävien muutokset vaikuttavat valtionosuuksien ja -avustusten määräytymisperusteisiin ja kustannuksiin sekä myönnettäviin valtionosuuksiin ja -avustuksiin.

49 §

Valtionosuuksien ja kotikuntakorvauksien maksaminen

Valtiovarainministeriö ja opetusministeriö toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten seuraavat tiedot:

1) 48 §:ssä tarkoitetut valtionosuuspäätökset sekä päätökset verotuloihin perustuvasta tasauksesta;

2) 7 luvussa tarkoitetut muut tiedot valtionosuuksiin tehtävistä vähennyksistä ja lisäyksistä;

3) 43 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella tiedot kultakin kunnalta kuntien valtionosuuden maksamisen yhteydessä vähennettävistä 37 ja 38 §:n 1—5 momentissa tarkoitetuista kotikuntakorvauksista sekä kunnalle ja muulle opetuksen järjestäjälle maksettavista 37 ja 38 §:n 1—5 momentissa sekä 39 ja 40 §:ssä tarkoitetuista kotikuntakorvauksista;

4) yksityisille opetuksen järjestäjille maksettavista 42 §:ssä tarkoitetuista arvonlisävero-osuuksista;

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 6, 7 ja 10—22 §:ssä tarkoitettujen valtionosuudet ja rahoitukset; sekä

6) vapaasta sivistystyöstä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuspäätökset.

49 §

Valtionosuuksien ja kotikuntakorvauksien maksaminen

Valtiovarainministeriö ja *opetus- ja kulttuuriministeriö* toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten seuraavat tiedot:

1) 48 §:ssä tarkoitetut valtionosuuspäätökset sekä päätökset verotuloihin perustuvasta tasauksesta;

2) 7 luvussa tarkoitetut muut tiedot valtionosuuksiin tehtävistä vähennyksistä ja lisäyksistä;

3) 43 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella tiedot kultakin kunnalta kuntien valtionosuuden maksamisen yhteydessä vähennettävistä 37 §:ssä ja 38 §:n 1—5 momentissa tarkoitetuista kotikuntakorvauksista sekä kunnalle ja muulle opetuksen järjestäjälle maksettavista 37 §:ssä 38 §:n 1—5 momentissa sekä 39 ja 40 §:ssä tarkoitetuista kotikuntakorvauksista;

4) yksityisille opetuksen järjestäjille maksettavista 42 §:ssä tarkoitetuista arvonlisävero-osuuksista;

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 6, 7 ja 10—22 §:ssä tarkoitettujen valtionosuudet ja rahoitukset; sekä

6) vapaasta sivistystyöstä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettujen valtionosuuspäätökset.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitussuosuus

Kunnan 12—23 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset ja 24 ja 25 §:ssä tarkoitetut määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 34,11 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitussuosuus on 65,89 prosenttia.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitussuosuus

Kunnan 12—23 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset ja 24 ja 25 §:ssä tarkoitetut määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 31,42 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitussuosuus on 68,58 prosenttia.

60 §

Käyttökustannuksia koskeva tietojen keruu ja tietopohja

Kustannustenjaon tarkistuksessa käytetään edellä 59 §:n 1 momentissa tarkoitettujen käyttökustannusten perusteena Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoista saatavia sekä opetusministeriön esi- ja perusopetuksesta keräämiä kustannuksia.

60 §

Käyttökustannuksia koskeva tietojen keruu ja tietopohja

Kustannustenjaon tarkistuksessa käytetään edellä 59 §:n 1 momentissa tarkoitettujen käyttökustannusten perusteena Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoista saatavia sekä *opetus- ja kulttuuriministeriön* esi- ja perusopetuksesta keräämiä kustannuksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Vuosien 2010 ja 2011 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuviin verotulomenetysten korvauksiin kunnille sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 8 §:n 1 momentti, 18 §, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 ja 6 momentti, 25 §:n 4 momentti, 26 §:n 4 momentti, 27 §:n 1 ja 2 momentti, 29, 30, 33 ja 34 §, 35 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 40 §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 4 momentti, 49 §:n 2 momentti, 50, 55 ja 57 §, 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 1 momentti, 61 §:n 3 momentti, 62 §:n 1 ja 3 momentti ja 70 § sekä

lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 35 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin

Kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin vuosina 2008—2011 on 58,11 prosenttia euromäärästä, joka lasketaan siten, että 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla laskettu euromäärä jaetaan maan asukasmäärällä ja näin saatu euromäärä kerrotaan kunnan asukasmäärällä.

18 §

Rahoitus ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen

Ulkomailla järjestettävää opetusta varten opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoitussena euromäärä, joka saadaan, kun oppilasmäärällä kerrotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n mukainen perusopetuksen perushinta tai mainittu perushinta korotettuna tai alennettuna siten kuin valtioneuvoston ja opetusministeriön asetuksella säädetään.

Ehdotus

8 §

Kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin

Kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin on 58,11 prosenttia euromäärästä, joka lasketaan siten, että 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla laskettu euromäärä jaetaan maan asukasmäärällä ja näin saatu euromäärä kerrotaan kunnan asukasmäärällä.

18 §

Rahoitus ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen

Ulkomailla järjestettävää opetusta varten opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoitussena euromäärä, joka saadaan, kun oppilasmäärällä kerrotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n mukainen perusopetuksen perushinta tai mainittu perushinta korotettuna tai alennettuna siten kuin valtioneuvoston ja *opetus- ja kulttuuriministeriön* asetuksella säädetään.

23 §

Keskimääräiset yksikköhinnat

Yksikköhinnat määrää opetusministeriö. Tämän lain 24—26 §:ssä tarkoitetut yksikköhinnat määrätään siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisten yksikköhintojen perusteella laskettavia euromääriä.

24 §

Lukion yksikköhinnat

Kunnille ja kuntayhtymille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan vähäisen opiskelijamäärän mukaisen tunnusluvun perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta on sama kuin sen kunnan yksikköhinta, jossa koulutus pääasiassa järjestetään. Jos kunta ei järjestä lukiokoulutusta, yksityisen lukiokoulutuksen järjestäjän yksikköhinta lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinta. Ulkomailla järjestettävän koulutuksen yksikköhinta määrätään porrastamalla 23 §:n nojalla säädettyä lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään ja opetusministeriö asetuksen nojalla määrää. Opetusministeriö voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Jos opiskelija on aloittanut opintonsa 18 vuotta täytettyään, yksikköhinta on 58 prosenttia asianomaiselle koulutuksen järjestäjälle opiskelijaa kohden määrätystä yksikköhinnasta lukuun ottamatta sisäoppilaitoksessa lukiokoulutusta saavia opiskelijoita. Opetusministeriö voi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa tässä momentissa tarkoitettua yksikköhintaa.

23 §

Keskimääräiset yksikköhinnat

Yksikköhinnat määrää *opetus- ja kulttuuriministeriö*. Tämän lain 24—26 §:ssä tarkoitetut yksikköhinnat määrätään siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisten yksikköhintojen perusteella laskettavia euromääriä.

24 §

Lukion yksikköhinnat

Kunnille ja kuntayhtymille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan vähäisen opiskelijamäärän mukaisen tunnusluvun perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta on sama kuin sen kunnan yksikköhinta, jossa koulutus pääasiassa järjestetään. Jos kunta ei järjestä lukiokoulutusta, yksityisen lukiokoulutuksen järjestäjän yksikköhinta lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinta. Ulkomailla järjestettävän koulutuksen yksikköhinta määrätään porrastamalla 23 §:n nojalla säädettyä lukiokoulutuksen keskimääräistä yksikköhintaa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään ja *opetus- ja kulttuuriministeriö* asetuksen nojalla määrää. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Jos opiskelija on aloittanut opintonsa 18 vuotta täytettyään, yksikköhinta on 58 prosenttia asianomaiselle koulutuksen järjestäjälle opiskelijaa kohden määrätystä yksikköhinnasta lukuun ottamatta sisäoppilaitoksessa lukiokoulutusta saavia opiskelijoita. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* voi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa tässä momentissa tarkoitettua yksikköhintaa.

25 §

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat

Kun koulutuksen järjestäjä järjestää koulutusta kahdella tai useammalla 2 momentissa tarkoitettulla koulutusosalalla tai 3 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa, koulutuksen järjestäjän yksikköhinnaksi määrätään eri koulutusaloilla ja edellä tarkoitettussa koulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden määrien ja 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen yksikköhintojen perusteella laskettu opiskelijamäärillä painotettu keskiarvo. Yksikköhintaa korotetaan opiskelijoille annettavan majoitusedun perusteella. Opetusministeriö voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin yksikköhinnan laskemisesta tässä momentissa säädetyllä tavalla.

25 §

Ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat

Kun koulutuksen järjestäjä järjestää koulutusta kahdella tai useammalla 2 momentissa tarkoitettulla koulutusosalalla tai 3 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa, koulutuksen järjestäjän yksikköhinnaksi määrätään eri koulutusaloilla ja edellä tarkoitettussa koulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden määrien ja 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen yksikköhintojen perusteella laskettu opiskelijamäärillä painotettu keskiarvo. Yksikköhintaa korotetaan opiskelijoille annettavan majoitusedun perusteella. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* voi lisäksi koulutuksen järjestäjälle määrätyn erityisen koulutustehtävän perusteella tai muusta erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin yksikköhinnan laskemisesta tässä momentissa säädetyllä tavalla.

26 §

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat

Ammattikorkeakoulun yksikköhinta muodostuu laskennallisen opiskelijamäärän ja ammattikorkeakoulussa suoritettujen tutkintojen määrän mukaan määrättävistä osuuksista siten, että opiskelijamäärän osuus on 70 prosenttia ja tutkintojen määrän osuus 30 prosenttia. Opetusministeriö voi erityisestä syystä korottaa ammattikorkeakoulun yksikköhintaa. Yksikköhinnan laskemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Ammattikorkeakoulujen yksikköhinnat

Ammattikorkeakoulun yksikköhinta muodostuu laskennallisen opiskelijamäärän ja ammattikorkeakoulussa suoritettujen tutkintojen määrän mukaan määrättävistä osuuksista siten, että opiskelijamäärän osuus on 70 prosenttia ja tutkintojen määrän osuus 30 prosenttia. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* voi erityisestä syystä korottaa ammattikorkeakoulun yksikköhintaa. Yksikköhinnan laskemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat

Tämän lain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut

27 §

Ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat

Tämän lain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut

oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 23 §:n 1 momentin nojalla säädetyn ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella erikseen omaehtoiseen lisäkoulutukseen ja henkilöstökoulutukseen. Yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Opetusministeriö voi lisäksi erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Opetusministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat erikseen ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä erikseen muuta ammatillista lisäkoulutusta varten. Tässä momentissa tarkoitettuja yksikköhintoja korotetaan erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat opiskelijatyövuotta kohden lasketaan 23 §:n 1 momentin nojalla säädetyn ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella erikseen omaehtoiseen lisäkoulutukseen ja henkilöstökoulutukseen. Yksikköhintoja porrastetaan eri hintaryhmiin kuuluvassa koulutuksessa ja erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* voi lisäksi erityisestä syystä korottaa yksikköhintaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää vuosittain valtion talousarvion rajoissa oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnat erikseen ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä erikseen muuta ammatillista lisäkoulutusta varten. Tässä momentissa tarkoitettuja yksikköhintoja korotetaan erityisopetuksessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

29 §

Perusopetuksen yksikköhinnat

Opetusministeriö vahvistaa vuosittain edellä 11—14 ja 18 §:ssä tarkoitettut yksikköhinnat oppilasta kohden.

Opetusministeriö vahvistaa vuosittain 16 §:ssä tarkoitettun joustavan perusopetuksen hinnan valtion talousarvion rajoissa.

30 §

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinta

Opetusministeriö vahvistaa perusopetuslaissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinnan ohjaustuntia kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

29 §

Perusopetuksen yksikköhinnat

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain edellä 11—14 ja 18 §:ssä tarkoitettut yksikköhinnat oppilasta kohden.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain 16 §:ssä tarkoitettun joustavan perusopetuksen hinnan valtion talousarvion rajoissa.

30 §

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa perusopetuslaissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinnan ohjaustuntia kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

4 luku

Kulttuuritoiminnan yksikköhinnat

33 §

Liikuntatoiminnan yksikköhinta

Opetusministeriö vahvistaa liikuntatoiminnan yksikköhinnan kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

34 §

Nuorisotyön yksikköhinta

Opetusministeriö vahvistaa nuorisotyön yksikköhinnan kunnan alle 29-vuotiasta asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

35 §

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat lasketaan erikseen kunkin taide- ja kulttuurilaitosmuodon osalta joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhintojen määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna niiden toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset asianomaisten kulttuurilaitosten saman kalenterivuoden todellisten henkilötyövuosien yhteismäärällä. Opetusministeriö määrää yksikköhinnan varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaiseksi ja ottaen huomioon valtion toimenpiteistä aiheutuvat toiminnan laajuuden ja laadun muutokset soveltuvin osin siten kuin 23 §:n 1 momentissa säädetään. Muina vuosina yksikköhinnaksi määrätään edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinta tarkistettuna 1 momentissa tarkoitetuilla kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla.

4 luku

Kulttuuritoiminnan yksikköhinnat

33 §

Liikuntatoiminnan yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa liikuntatoiminnan yksikköhinnan kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

34 §

Nuorisotyön yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa nuorisotyön yksikköhinnan kunnan alle 29-vuotiasta asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

35 §

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat lasketaan erikseen kunkin taide- ja kulttuurilaitosmuodon osalta joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhintojen määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna niiden toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset asianomaisten kulttuurilaitosten saman kalenterivuoden todellisten henkilötyövuosien yhteismäärällä. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* määrää yksikköhinnan varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaiseksi ja ottaen huomioon valtion toimenpiteistä aiheutuvat toiminnan laajuuden ja laadun muutokset soveltuvin osin siten kuin 23 §:n 1 momentissa säädetään. Muina vuosina yksikköhinnaksi määrätään edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinta tarkistettuna kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla.

35 a §

*Museoiden, teattereiden ja orkestereiden
yksikköhintojen laskeminen vuosina
2012—2015*

Vuodelle 2012 vahvistettavia yksikköhintoja alennetaan 35 §:n mukaisesti lasketuista yksikköhinnoista seuraavasti:

- 1) museoiden yksikköhinta 9 460 eurolla;*
- 2) teattereiden yksikköhinta 3 675 eurolla;*
- 3) orkestereiden yksikköhinta 3 643 eurolla.*

Vuosille 2013—2015 yksikköhinta määrätään siten, että edellisen vuoden yksikköhinta, jota ei ole alennettu tämän pykälän 1 momentin perusteella, tarkistetaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla kustannustason sekä toiminnan laajuuden ja laadun muutoksilla ja saadusta luvusta vähennetään tämän pykälän 1 momentin mukainen euromäärä.

37 §

Hankesuunnitelma

Opetusministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita hakemusasiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, turvallisuuden ja energiatehokkuuden arvioimiseksi.

40 §

Valtionavustuksen hakeminen

Perustamishankkeen valtionavustusta koskevat, valtionapuviranomaiselle osoitetut hakemukset tulee toimittaa asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sen vuoden loppuun mennessä, joka edeltää sitä vuotta, jonka talousarvion perusteella valtionavustusta haetaan, ellei opetusministeriö toisin määrää. Hakemukseen tulee liittää arvio hankkeen toteuttamisajankohdasta.

37 §

Hankesuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita hakemusasiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, turvallisuuden ja energiatehokkuuden arvioimiseksi.

40 §

Valtionavustuksen hakeminen

Perustamishankkeen valtionavustusta koskevat, valtionapuviranomaiselle osoitetut hakemukset tulee toimittaa asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sen vuoden loppuun mennessä, joka edeltää sitä vuotta, jonka talousarvion perusteella valtionavustusta haetaan, ellei *opetus- ja kulttuuriministeriö* toisin määrää. Hakemukseen tulee liittää arvio hankkeen toteuttamisajankohdasta.

42 §

Perustamishankkeiden rahoitussuunnitelma

Opetusministeriö laatii vuosittain seuraavaa neljää vuotta varten opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeiden valtakunnallisen rahoitussuunnitelman. Rahoitussuunnitelma sisältää suunnittelukautena toteutettaviksi tarkoitetut perustamishankkeet kalenterivuositain toteuttamisjärjestyksessä sekä arvion hankkeiden valtionavustuksista.

42 §

Perustamishankkeiden rahoitussuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii vuosittain seuraavaa neljää vuotta varten opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeiden valtakunnallisen rahoitussuunnitelman. Rahoitussuunnitelma sisältää suunnittelukautena toteutettaviksi tarkoitetut perustamishankkeet kalenterivuositain toteuttamisjärjestyksessä sekä arvion hankkeiden valtionavustuksista.

45 §

Saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen myönnettävä valtionavustus sekä eräät muut valtionavustukset

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten määräytymisperusteista säädetään tarkemmin opetusministeriön asetuksella.

45 §

Saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen myönnettävä valtionavustus sekä eräät muut valtionavustukset

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten määräytymisperusteista säädetään tarkemmin *opetus- ja kulttuuriministeriön* asetuksella.

49 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetusministeriö voi vahvistaessaan 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävää opiskelijatyövuosien määrää antaa koulutuksen järjestäjälle koulutuksen tarjontaa koskevia ohjeita. Ministeriön tulee vahvistaessaan opiskelijatyövuodet koulutuksen järjestäjille turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan. Ennen kuin ministeriö päättää, voidaanko koulutuksen järjestäjälle myöntää opiskelijatyövuosiin perustuvaa rahoitusta, tulee asiasta hankkia asianomaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

49 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi vahvistaessaan 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen perusteena käytettävää opiskelijatyövuosien määrää antaa koulutuksen järjestäjälle koulutuksen tarjontaa koskevia ohjeita. Ministeriön tulee vahvistaessaan opiskelijatyövuodet koulutuksen järjestäjille turvata ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen jakautuminen alueellisesti tasapuolisesti koulutustarpeen mukaan. Ennen kuin ministeriö päättää, voidaanko koulutuksen järjestäjälle myöntää opiskelijatyövuosiin perustuvaa rahoitusta, tulee asiasta hankkia asianomaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

50 §

Rahoituksen myöntäminen ja tarkistaminen

Opetusministeriö myöntää 6, 10 ja 19—22 §:ssä tarkoitetun valtionosuuden sekä 7, 11—18 §:ssä tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin hakemuksetta kunnalle tai muulle 1 ja 2 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle.

Opetusministeriö tarkistaa, ammattikorkeakouluille myönnettävää rahoitusta lukuun ottamatta, 1 momentin mukaan myönnetyn rahoituksen varainhoitovuoden keskimääräisten oppilas- ja opiskelijamäärien mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Ammatillisessa peruskoulutuksessa rahoitus tarkistetaan kuitenkin enintään ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn kokonaisopiskelijamäärän mukaiseksi. Tässä laissa tarkoitettu perusopetuksen rahoitus tarkistetaan, lukuun ottamatta 13 §:n 3 momentissa tarkoitettujen perusopetuksen kurssien ja 16 §:ssä tarkoitetun joustavan perusopetuksen oppilasmäärää, varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen oppilasmäärän mukaiseksi.

55 §

Erityisopetuksen tukitehtävistä perittävät maksut

Opetusministeriö päättää perusopetuslain 39 §:ssä tarkoitetuista erityisopetuksen tukitehtävistä perittävistä maksuista sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) julkisoikeudellisista suoritteista perittävistä maksuista säädetään.

57 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomainen tässä laissa tarkoitettuja käyttökustannuksia koskevissa asioissa on opetusministeriö.

Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa on opetusministeriö

50 §

Rahoituksen myöntäminen ja tarkistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää 6, 10 ja 19—22 §:ssä tarkoitetun valtionosuuden sekä 7, 11—18 §:ssä tarkoitetun rahoituksen käyttökustannuksiin hakemuksetta kunnalle tai muulle 1 ja 2 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa, ammattikorkeakouluille myönnettävää rahoitusta lukuun ottamatta, 1 momentin mukaan myönnetyn rahoituksen varainhoitovuoden keskimääräisten oppilas- ja opiskelijamäärien mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Ammatillisessa peruskoulutuksessa rahoitus tarkistetaan kuitenkin enintään ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn kokonaisopiskelijamäärän mukaiseksi. Tässä laissa tarkoitettu perusopetuksen rahoitus tarkistetaan, lukuun ottamatta 13 §:n 3 momentissa tarkoitettujen perusopetuksen kurssien ja 16 §:ssä tarkoitetun joustavan perusopetuksen oppilasmäärää, varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen oppilasmäärän mukaiseksi.

55 §

Erityisopetuksen tukitehtävistä perittävät maksut

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää perusopetuslain 39 §:ssä tarkoitetuista erityisopetuksen tukitehtävistä perittävistä maksuista sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) julkisoikeudellisista suoritteista perittävistä maksuista säädetään.

57 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomainen tässä laissa tarkoitettuja käyttökustannuksia koskevissa asioissa on *opetus- ja kulttuuriministeriö*.

Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa on *opetus- ja kult-*

tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Kun opetus järjestetään ulkomailta, toimivaltainen viranomainen on Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustamishankkeita koskevista asioissa.

Valtionapuviranomainen muita valtionavustuksia koskevista asioissa on opetusministeriö, opetushallitus tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

58 §

Tietojen toimittaminen ja tarkastus

Valtionapuviranomainen päättää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden toteamiseksi suoritettavista rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. Opetusministeriö voi antaa tarkastuksen opetushallituksen tehtäväksi. Valtionapuviranomainen voi antaa tarkastuksen myös ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla tulee olla riittävä perehtyneisyys opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta päävastuullinen tilintarkastaja.

59 §

Neuvottelumenettely

Ennen kuin opetusministeriö tekee ehdotuksen seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon käyttökustannusten valtionosuutta varten otettavasta määrärahasta, sen on neuvoteltava yksikköhinnoista Suomen Kuntaliiton kanssa.

tuuriministeriö tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Kun opetus järjestetään ulkomailta, toimivaltainen viranomainen on Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perustamishankkeita koskevista asioissa.

Valtionapuviranomainen muita valtionavustuksia koskevista asioissa on *opetus- ja kulttuuriministeriö*, opetushallitus tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

58 §

Tietojen toimittaminen ja tarkastus

Valtionapuviranomainen päättää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden toteamiseksi suoritettavista rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. *Opetus- ja kulttuuriministeriö* voi antaa tarkastuksen opetushallituksen tehtäväksi. Valtionapuviranomainen voi antaa tarkastuksen myös ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla tulee olla riittävä perehtyneisyys opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta päävastuullinen tilintarkastaja.

59 §

Neuvottelumenettely

Ennen kuin *opetus- ja kulttuuriministeriö* tekee ehdotuksen seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon käyttökustannusten valtionosuutta varten otettavasta määrärahasta, sen on neuvoteltava yksikköhinnoista Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa.

61 §

Saamatta jääneen etuuden suorittaminen

Opetusministeriö voi päättää, että saamatta jäänyt etuus maksetaan myöhemmin seuraavan valtionosuuden yhteydessä.

62 §

Perusteettoman edun palauttaminen

Jos edellä 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu opetuksen tai muun toiminnan järjestäjä on saanut perusteettomasti tässä lain nojalla myönnettyä valtionosuutta tai rahoitusta, opetusministeriön on määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtionosuus maksettu.

Opetusministeriö voi päättää, että palautettava etuus vähennetään myöhemmin seuraavan vuoden valtionosuuden yhteydessä.

70 §

Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa

Sen estämättä, mitä tämän lain 57 §:n 1 momentissa säädetään valtionapuviranomaisesta, opetusministeriö hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät perustamishankkeissa, joihin se on myöntänyt valtionosuuden ennen lain voimaantuloa.

61 §

Saamatta jääneen etuuden suorittaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että saamatta jäänyt etuus maksetaan myöhemmin seuraavan valtionosuuden yhteydessä.

62 §

Perusteettoman edun palauttaminen

Jos edellä 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu opetuksen tai muun toiminnan järjestäjä on saanut perusteettomasti tässä lain nojalla myönnettyä valtionosuutta tai rahoitusta, *opetus- ja kulttuuriministeriön* on määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtionosuus maksettu.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että palautettava etuus vähennetään myöhemmin seuraavan vuoden valtionosuuden yhteydessä.

70 §

Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa

Sen estämättä, mitä 57 §:n 2 momentissa säädetään, *opetus- ja kulttuuriministeriö* hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät perustamishankkeissa, joihin se on myöntänyt valtionosuuden tai -avustuksen ennen lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät 1 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa mainittujen lakien sekä perusopetuslain, taiteen perusopetuksesta annetun lain ja kirjastolain mukaiseen perustamishankkeeseen suoritetun valtionosuuden tai -avustuksen palauttamista koskevassa asiassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 35 a § on voimassa 31 päivään

joulukuuta 2015.

Jos 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehty tai 53 §:n 2 momentissa tarkoitettu vahinko on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, valtionapuviranomaiseen sovelletaan 70 §:n 2 momentissa säädetyn asemesta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.